

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expositio mysteriorum misse et verus modus rite celebrandi

Guilelmus <de Gouda>

Dauentrie, 1504

Jncipit hic canon.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31233

¶ Incipit hic canon.

Non id est regula. Quia significat christi passionem q̄ est tanq̄ regula in isto toto officio. Item omnia verba canonis cum deuotione et silentio quasi cum deo loquens recitando exprimat.

Dicit Innocentius q̄ in canone aliud verba, aliud signa et gestus pretendunt. q̄ verba principaliter pertinent ad eucharistiam consecrandam. Signa vero principaliter pertinent ad historiam domini et passionis recolendam. Et sic per signa crucis ordinem tormenti domine passionis recolimus vt parebit in prosecutione. Augustinus dicit quarto de trinitate. Nostrum sacrificium est sacramentum oblationis Iesu in cruce. et ergo etiam incipit in littera ihau sic formata. q̄ sui forma signum crucis ostendit. super quam figuram Moyses in deserto serpentem eneam (qui figura christi fuit) erexit. Vocantur em̄ secreta. verba em̄ que in canone dicuntur secretissimam habent virtutem sc̄z commutandi ea que sunt distantia in infinitum. Tam em̄ oculum habent vim verba canonis q̄ etiam angeli de virtute eorum mirantur. Et ideo summus sacerdos in lege solus tanq̄ in locum secretissimum intravit in sancta sanctorum. et in seruire dei cum igne et thymate et sanguine. Et sic sacerdos euangelicus celatur cortice in lateribus altaris. ne impediatur a secreto suo. et vt sit solus et maxime eleuatus in deum seruire charitatis cum memoria sanguinis christi fusi in montem oliueti. Et in signum q̄ Iesus proci dens ad terram in faciem suam in monte oliueti orans. Pater si possibile est etc. Ipse sacerdos pauens et tremens inclinat se humiliter orans et dicens

E igitur clementissime pater per Iesum christum filium tuum dñm nostrum supplices rogamus ac petimus vt accepta habeas et benedicas hec dona. Hec prima crux significat q̄ christus fuit traditus ad mortem. Primo a patre suo ex nimio amore ad nos.

Gregorius. O mira circa nos tue pietatis dignatio. O ineffabilis dilectio charitatis: vt seruum redimeres filium tradidisti. Hec munera

Hec secunda crux significat q̄ traditus fuit a seipso. quia processit obviam eis ad eum capiendum venientibus et ait. Quem queritis. et responderunt Iesum nazarenum. Ecce super te sampson philistini. sed exterruit eum dicens. Ego sum. Iterum interrogauit eos. Quem queritis. Ego sum. si ergo me queritis sinite hos abire. Bernardus. O bone Iesu si me non plus dilexisses q̄ te non dedisses te pro me. Maiorem charitatem nemo habet vt animam suam ponat q̄ pro amicis suis. Sed o Iesu tu amore habuisti. posuisti em̄ animam pro inimicis tuis. Hec sc̄a sacrificia illibata.

Hec tertia crux significat. q̄ etiam fuit traditus a discipulo suo iuda fraudulenter osculo. O bone Iesu os tuum

¶ iii

in quo dolus nō est inuentus ori qđ habundauit malicia et nequicia
dulciter et amabiliter applicuisti. O innocens agne quid tibi et lupo
illi. sed hoc fecisti vt prauitatem cordis illius emollires. O iesu pstra
uerunt igitur te crudeles et furiosi iudei in terrā. et durissime percusse
runt collū tuum. et manus tuas inuicem dire funibz ligabant. Et tan
qđ furiosi et rabidi lupi in te agnum sciebant. Tu vero tanqđ agnus
innocens te turpiter ligari permisisti. Quis igitur audiet sine gemitu
qualiter in illa hora horridas iniecerunt manus. O bone iesu et inno
centes manus tuas vinculo cōstringentes te agnū mansuetissimū ni
hil obloquentē. vnde instar latronis cōtumeliose te cum fune contras
serunt. Tu vero nō cessasti super inimicos tuos fauū distillare dulce
dinis tue. Nam malcho aurem de petro amputatam restituisi et ig
nominiose ac violenter ad domū Anne ductus es. et ab eodem exami
natus et alapha dire percussus. In primis que tibi offerimus pro ec
clesia tua sancta catholica. quā pacificare. custodire adunare et regere
digneris toto orbe terrarum vna cum famulo tuo papa nostro. N. et
ancillite. N. et rege. N. Et omnibus orthodoxis atqđ catholice fidei
cultoribus. Memento domine famulorum famularumqđ tuarum.
Dic age memoriam scz tui ipsius cōsanguineorum parentū spūaliū
et carnalū benefactorū inimicorū et illorū qui tibi se cōmendarunt p
filijs cōfessionis. et pro quibus orare teneris. O lū solus pontifex in
trauit in sancta sanctorum orās p se et domo sua. et pro vniuerso cetū
filiorū israel. Leui. xvi. Ante primā memoriā potes cogitare p̄mū
articulum passionis christi in domo cayphe qđ ibidē ductus ligatus a
multis falsis testibz accusatus. et vt agnus innocēs coram tondente se
tanqđ reus oīm peccatorum nostrorū que sponte supra se sumpsit obmu
tuit. Et adiuratus a caypha stridēte et fremēte respōdit. Amenō. vide
biris filiū hoīs et c. Tūc oēs circūstantes in eū irruēbant dicētes. reus
est. Circa scđi memoriā scz genitricis nota qđ alij expuerūt in faciē
et in os eius. adeo qđ nō erat ei aspectus ppter abundantia spurcorum.
quā faciē angeli desiderant cōspicere. Et cōuersus iesus respexit periz
et penitentiā ei infundēs qđ eum ter negauit. Roges deū vt te illo re
spectu aspicere dignetur. Et ad instar petri deplāgere peccā tua. qđ dñm
tuū sepe negasti. An memoriā datiuorū nota. qđ alij euellēbāt bar
bam et crines capitis eius. Isaie. lv. Corpus meū dedi peccientibz. et
genas meas vellentibz. An memoriā accusatiuorū nota. qđ alij p
cusserunt eū palmis in faciem Alij dederūt ei colaphos sic qđ ex tali
bus verberibz facies eius intumuit. Un fere tota nocte ad colūnam li
gatus obmutuit tanqđ agnus innocēs. Ante memoriā vocari
uorū nota. qđ tam amabilis fulgor egrediebatur de oculis eius. qđ eū
videntes in faciem conceptam maliciā in animo nō potuerūt ad li

bitum consummare fm Hieronymum ideo velauerunt faciem eius.
percutientes caput eius dicentes Prophetisa nobis christe qs est qui
te percussit. Et oim circumstantiū quoz fides tibi cognita ē z nota de
uotio. pro qbus tibi offerimus vel q tibi offerūt hoc sacrificiū laudis
pro se suisq oibz p redēptōe aīaz suarūz p spe salutis z incolumitatis
sue tibi qz reddūt vota sua eterno deo viuo z vero

¶ Cōmunicantes.

Hic orat sacerdos pro illis quoz memoriā habuit ante

Unde notandum q sacerdos legalis intrans sanctū sanctorum e
rat indutus superhumerali. quod in vtroq humero habebat vnū ma
gnū z preciosū lapidē onichinū. z in cingulo erant sculpra sex
nomina filiorū israel. qui simul sunt duodecim. qz ipse sacerdos totū
portabat onus populi in humeris suis. Leui. xi. Hostia pro pec
cato data est vobis vt portetis iniquitatem multitudinis. z rogetis p
ea in conspectu domini. Similiter erat indutus alia veste q dī rōnale
et in illa circa pectus erant duodecim lapides preciosi. z in quolibet e
orum erat sculptū vnū nomen duodecim filioz israel. qz sacerdos ille
habuit oīm populū in pectore iugis meditationis. Et sic anxius one
re pctōrum sui z totius populi pcabatur deū. vt saltem meritis patri
archarū duodecim dignaretur populo ppiciari. Deutro. ie. Sic etia
sacerdos euāgelicus in sancto scōrum eleuat hic humeros suos quibz
impositū ē totū onus populi. p quo ex nimia anxietate spūs precatur
dñm. vt saltem meritis patriarcharū scz duodecim apostolorū quoz
noīa hic recitat zc. Similiter habeat in pectore iugis meditationis o
nus populi ad orandū pro eo. z pīpue p illis quoz stipēdiūz elemo
synis sustentat z quoz memoriā an habuit Et hoc etiā meritis duo
decim martyzū. quoz etiā nomina hic recitat. Infula vero quā sup
caput ponit totū onus populi supra caput agni qui tollit pctā mūdi
significat. Cōmunicantes z memoriā venerantes. In pīmis glorio
se semp virginia Marie genitricis dei z dñi nostri Jesu christi Sz et
beatoz aploz ac martyz tuoz Petri Pauli Andree Jacobi Joan
nis Thome Jacobi Philippi Matthei Bartholomei Simonis et
Thadei. Linī Eleri Clementis Sixti Cornelij Cipriani Laurēti
Erisogoni Joannis z Pauli Cosme z Damiani z oīm sanctoz tuo
rum quoz meritis precibusqz concedas. vt in omnibus pōtectionis
tue muniamur auxilio. per eundem christum dominum nostrū. Logi
ta q mane facto Jesus dire vincens ducitur de domo cayphe per plas
teas z mater sua vidit eum a discipulis derelictum z consputū tanq
leprosum. z Jesus respexit matrem. Logita illū mutuū respectū quid
tunc mater potuit dicere ad filium cuius cordis erat tuipse cogita. qz
hoc nūmā longum esset dicere anime deuote. Sic enim pēntabatur